

حدیث ز چین تا به صنعا گرفته

یک کارشناس روابط بین‌الملل گفت: این که جمهوری اسلامی ایران بتواند با چنین اقتصاد قدرتمندی پیوندهای وثیق بیابد، یقیناً برای کشور و آتیه اقتصاد و امنیت، سرمایه خواهد بود. باید ذهنیت جامعه را نیز برای این داد و ستد و تعامل بیست و پنج ساله به نحوی آماده ساخت تا باور دیرین را تعدیل کرده و بدانند دیری است که آفتاب از شرق طلوع می‌کند.

به گزارش سایت خبری پرسون، امیرحسین سعیدیان، کارشناس روابط بین‌الملل در یادداشتی با عنوان "حدیث ز چین تا به صنعا گرفته" نوشت:

نوشتار کوتاه وزیر امور خارجه کشورمان در شبکه اجتماعی توئیتر بلندای یک دورنمای را بیان نمود، دکتر محمد جواد ظریف نوشت "از خوش‌آمدگویی به وانگ یی دوست و همتای چینی‌ام در تهران خرسندم.

تبادل نظر عالی در خصوص گسترش همکاری‌های جهانی، منطقه‌ای و دوجانبه در قالب مشارکت جامع راهبردی‌مان که با امضای یک نقشه راه راهبردی ۲۵ ساله به اوج رسیده است".

در سفر آقای وانگ یی وزیر امور خارجه جمهوری خلق چین به تهران سند "برنامه همکاری جامع فی مابین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین" به امضای طرفین رسید. این نقشه راه بیست و پنج ساله اکنون وجوبی رسمی یافته و خشک شدن امضای طرفین ذیل سند می‌تواند فارغ از غوغاسالاری و گندم نمایی و جوفروشی‌ها، اسباب خیر و خروش اقتصادی برای کشور باشد.

برخی برآن بودند تا در آغاز برآمدن طلیعه این ربع قرن برنامه برای همکاری، با به میان انداختن تردید و معرفی آن به عنوان ترکمنچایی دیگر که به استیلای چین منجر می‌شود، ذهنیت استقلال‌خواه و شان دوست جامعه ایرانی را در مقابل آن قرار دهند، اما به حکم برآمدن آفتاب پس از شب سیه، حقیقت با انتشار دقیق جزئیات و شمول تمام ارکان نظام عیان گشت تا "سیه روی شود هر که در او غش باشد".

گزاره برگ منتشر شده از سوی وزارت امور خارجه هم ثغور افق همکاری را روشن نمود تا بودها و نمود و نبود های این افق در بهار سال ۱۴۰۰ خورشیدی نمایان بر همگان عرصه گشت. دیدار آقای وانگ یی با دکتر علی لاریجانی هم حکایت از همان خواست پکن برای اطمینان از اجماع عالی در نظام سیاسی تهران برای گام زدن در مسیر ترسیمی برای ربع قرن است.

در دیدار با مشاور مقام معظم رهبری طرف چینی بر عزم دراز دامنش برای برقراری همکاری نزدیک تاکید کرد و طرف ایرانی هم بر استقلال تصمیم ایران و اینکه هیچ تلفنی نمی‌تواند تصمیم ایران را تغییر دهد. حکایت این گفتگو همان عزم راسخی است که ایران انتظار دارد فراتر از کیفیت مواجهه اش با غرب در رفتار پکن ملاحظه کند و اطمینان از تفاهم در تمام سطوح هم گوشه‌ی مهم ذهنیت چینی‌ها را شکل داده بود که در بیان طرف ایرانی مرتفع گشت.

توثیق دکتر حسین امیر عبداللہیان مشاور مستمر و دستیار ویژه روسای مجلس شورای اسلامی در حوزه سیاست خارجی گواه دیگری بر استحکام و اطمینان این افق گشایی است. نوشتار آقای امیر عبداللہیان بر این قرار است "درایت و دور اندیشی مقام معظم رهبری، در چارچوب اراده رهبران عالی دو کشور و روابط راهبردی تهران و پکن، سند چشم‌انداز جامع همکاری‌های ربع قرن ایران و چین، به امضای وزرای خارجه رسید. این سند چند وجهی و مهم، هم زمان با ۵۰ امین سالگرد روابط نوین دیپلماتیک دو کشور در تهران امضا شد".

این سند همکاری برای عملیاتی و اجرایی شدن باید مورد مذاقه جدی قرار گرفته و در قالب موافقت‌نامه‌ها و تفاهمنامه‌های مختلفی نمایان شود. هر قرارداد بین‌المللی هم طبق قانون باید از تصویب مجلس شورای اسلامی بگذرد. اما به این بهانه می‌توان چند نکته و تکمله را قلمی کرد:

- چین یک حقیقت و قدرت غیرقابل چشم‌پوشی در امروز و آتیه جهان است. رشد اقتصادی و قدرت فزاینده‌ی پکن شایستگی یکسره متفاوت به این سرزمین باستانی بخشیده که بدون حضور و نظرش نمی‌توان پدیده‌های کلان‌گیتی را تدبیر یا تفهیم کرد. به سبب آشنایی اولیه‌ی ایرانیان با مدرنیته و معنای فرنگ در قالب سرزمین‌های اروپای غربی همواره تصویری قرن‌نورده‌ی و بیستمی‌مبتنی بر طلوع آفتاب ثروت و فناوری و قدرت از باختر زمین در ذهنیت تاریخی ایرانیان رسوخ کرده که نیاز به نوسازی و بازیینی عمیق دارد. امروز جهان زمان طلوع اقتصادهای شرقی و آسیایی است و بسیاری از کشورهای غربی هم از سر عدم توان رقابت حوزه‌ی تولید را به شرق (شامل چین، هونستان و...) وانهاده‌اند و به سمت اقتصاد خدمات محور رفته‌اند.

این که جمهوری اسلامی ایران بتواند با چنین اقتصاد قدرتمندی پیوندهای وثیق بیابد، یقیناً برای کشور و آتیه اقتصاد و امنیت، سرمایه خواهد بود. باید ذهنیت جامعه را نیز برای این داد و ستد و تعامل بیست و پنج ساله به نحوی آماده ساخت تا باور دیرین را تعدیل کرده و بدانند دیری است که آفتاب از شرق طلوع می‌کند.

- ذیل این برنامه بخشی از نیاز جمهوری خلق چین به انرژی به صورت درازمدت توسط جمهوری اسلامی ایران تامین نو تضمین خواهد شد. در شرایطی که از زمان تحریم‌های باراک اوباما دشمنان ایران تحریم نفت کشور را هدف گرفته‌اند تا با به صفر رسانیدن فروش نفت ایران عملاً دست اقتصاد کشور

را در پوست گردو قرار دهند و بحران منابع ارزی بوجود بیاورند (آوردند، چند سال سخت اقتصادی گویای همین توطئه و آسیب پذیری کشور در این زمینه بود) این تضمین جریان فروش انرژی می تواند نوعی اطمینان از برقراری صادرات اصلی کشور و در اختیار داشتن منابع پایدار ارزی برای توسعه و تامین نیازهای اساسی کشور باشد. از سوی دیگر پکن نیز با توجه به استقلال تصمیم در ایران، می تواند مطمئن باشد که تصمیم و عزم ایران برای تامین منابع مورد نیاز چین خدشه ناپذیر خواهد بود.

- تضاد ماهوی و بنیادین انقلاب اسلامی با منطق سلطه گری غرب نشان داده که توسعه ی ماهوی و ساختاری روابط با غرب در بهترین شرایط کنترل تنش و با تئوری "رودخانه های موازی ولی مواج خواهد بود" (مهرراوش، تهران، ۱۴۰۰) این که سرمایه گذاری درازمدت یا خرید نفت و فروش تکنولوژی از غرب امری نزدیک به غیرممکن است و تجربه های قبلی هم این را نیکو نشان داده است؛ اما برای همکاری با چین در افق بیست و پنج ساله کنترل تنش تا حد معقول لازم است. شرق هم نشان داده در صورتی که تنش از حدی بالاتر برود شاید وارد چالش امنیتی علیه تهران نشود، اما دست به مراوده یا سرمایه گذاری اقتصادی نیز نمی زند. این بازنگاه داشتن پنجره ها می تواند در قالب نفس دادن به برجام یا تفاهم و تصمیم درباره ی لوايح اف ای تی اف در سطوح عالی شکل بگیرد.

- مخالفان کشور با شدت و حدت برآند تا تردید و تشکیک را به جان باور ایرانیان درباره همکاری با چین بیندازند. دامن زدن به مواردی چون استیلا و چیرگی نو استعماری و بازسازی ترکمنچای از سرخط های این جریان سازی رسانه ای است. جمهوری اسلامی ایران در چهل و دو سال حیات خویش به تمامی نشان داده است که برای استقلال و عزت خود از بذل هیچ تلاش و فرو گذاشتن منافع آبی ابایی ندارد. سیاست خارجی تهران سه اصل عزت، حکمت و مصلحت را توأمان دنبال کرده است و عزت نخست و ارجح بر آن دو دیگر. این سخنان برای آن است تا پنجره های رابطه با جهان به تمامی بسته شود و ظرفیت اتصال اقتصاد ایران به اقتصاد بزرگ چین مسدود گردد.

خاموش گشتن چراغ های رابطه حاصلش انزوا و کوچک شدن و ضربه پذیری اقتصاد است و می خواهند میوه شکستن توان ایران را در مخدوش کردن رابطه با چین بجویند. به بیان مصرح رهبر معظم انقلاب کشور باید قدرتمند شود و از مصادیق قدرتمند تر شدن کشور تنوع و حجیم شدن اقتصادی و در اختیار داشتن مستمر منابع است. این افق اگر برنامه شود و بر زمین استوار و پیاده شود، می تواند از ستون های قدرتمندتر شدن کشور باشد. پس از حضور و قدرت بالای معنوی کشور به واسطه استقلال رای و تاکید بر مواجهه با استکبار اینک فصل ضریب دادن به اقتصاد کشور است.

*سرنوشتار شعرپست از انوری شاعر پارسی گوی به این مضمون "زهی کارت از چرخ بالا گرفته/حدیثت زچین تا به صنعا گرفته.